

2025-01-08 Nr. NV-39

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-21-1851(8) TAIS-21-32859(9)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. SPALIO 22 D. NUTARIMO NR. 1146 „DĖL MEDŽIAKALNIO VALSTYBINIO GEOMORFOLOGINIO DRAUSTINIO RIBŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>2024-03-12</i> <i>2025-01-07</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybė s programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Siekama pakeisti Medžiakalnio valstybinio geomorfologinio draustinio ribas pagal specialiojo teritorijų planavimo dokumento korektūrą, išdėstant šį planą nauja redakcija.

Šalinami neteisėtos statybos padariniai teismo nurodytu būdu. Nuo 2015 m. vyko teisminis ginčas dėl administracinių aktų panaikinimo ir neteisėtų statybos padarinių pašalinimo, teismai, panaikindami Vilniaus rajono savivaldybės administracijos išduotą statybos leidimą, galutinai pripažino, kad negalėjo būti išduotas statybos leidimas ir šioje draustinio vietoje statomi ūkininko ūkio sodybos pastatai.

Iš pradžių teismai, spręsdami klausimą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo, nusprendė pastatus nugriauti, tačiau 2021 m. rugpjūčio 26 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, peržiūrėjęs kasacine tvarka tiek pirmos, tiek apeliacinės instancijos sprendimus, nurodė, kad byloje liko nepašalintų abejonių dėl galimybės kitomis, mažiau atsakovų teises varžančiomis priemonėmis pašalinti neteisėtos statybos padarinius, ir padarė išvadą, kad klausimas dėl neteisėtos statybos padarinių šalinimo ankstesnių teismų išspręstas netinkamai, neišsamiai įvertinus susiklosčiusias aplinkybes. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas taip pat konstatavo, kad teismai, spręsdami klausimą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo, nepagrįstai teisiškai nereikšminga pripažino aplinkybę, kad yra galiojantis aplinkos ministro įsakymas dėl galimo draustinio ribų pakeitimo.

Saugomų teritorijų įstatyme nustatyta, kad gali būti teikiami ir turi būti svarstomi asmenų pasiūlymai dėl saugomų teritorijų ribų keitimo; aplinkos ministras priima sprendimus, ar inicijuoti planavimo dokumentų pakeitimų rengimą. Aplinkos ministrui šiuo klausimu patariamąją išvadą teikia gamtos saugos srities ekspertų komisija. Atsakovų pasiūlymai pakeisti draustinio ribas Aplinkos ministerijai pateikti ir išnagrinėti per du kartus 2018 m. Aplinkos ministras gamtos saugos srities ekspertų komisijos patarimu 2018 m. vasario 27 d. priėmė įsakymą koreguoti draustinio ribą. Įsakymas priimtas vadovaujantis gamtos saugos srities ekspertų komisijos patariamąją išvadą. Kadangi vertingiausias reljefo formos yra šiaurinėje ir centrinėje draustinio dalyse, o pietinėje – gerokai mažiau išreikštos, ***išbraukus iš jo pakraščio apie 0,9 ha plotą, kur buvusios vertybės prarastos negražinamai, draustinio reikšmė ir vertė iš esmės nesumažės, nebus esminio neigiamo poveikio likusioms saugomoms vertybėms.***

Aukščiausiasis Teismas, išnagrinėjęs kasacinį skundą antrą kartą, 2023 m. gruodžio 29 d. priėmė nutartį Nr. e3K-3-165-943/2023 ir konstatavo, kad „<...> bendras poveikis Medžiakalnio valstybinio geomorfologinio draustinio kaip visumos saugomoms vertybėms yra mažareikšmis“, šios nutarties 84 pastraipoje nurodė: „Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 23 straipsnio 2 dalį, valstybinių draustinių ribas nustato ir keičia Vyriausybė, tvirtindama šių saugomų teritorijų ribų planus, Vyriausybės įgaliotos institucijos teikimu. Pagal byloje nustatytas faktines aplinkybes šie veiksmai, įvertinus tai, jog tokia procedūra jau pradėta, gali būti atlikti pakankamai operatyviai. Įvertinus šioje nutartyje jau konstatuotą atsakingo valdymo principo pažeidimą ir institucijų neveiklumą sprendžiant dėl neteisėtos ginčo statinio statybos padarinių šalinimo, **valstybės institucijos turėtų būti aktyvios, veikti savo iniciatyva ir atlikti draustinio riboms koreguoti būtinus veiksmus nedelsdamos.**“

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma – iš draustinio, kuris šiuo metu užima 768 ha plotą ir kuriame saugomas ledynmečio suformuotų formų reljefas, **išbraukti** pietiniame pakraštyje esančią **apie 0,9 ha bendro ploto teritoriją**, kurioje neaptinkama geomorfologinių vertybių, dėl kurių įsteigtas draustinis.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas suderintas su Žemės ūkio ministerija be pastabų. Į Teisingumo ministerijos teisės technikos pastabas atsižvelgta. Po pateikimo Vyriausybei Projektas nesikeitė.

Draustinio ribų plano korektūra su planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis suderinta Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka.

Draustinio ribų koregavimo atvejis pagal priežastis yra išimtinis ir precedento neformuos, nes Projektu nesprenžiamas statybos teisėtumo klausimas, tik vykdomas teismo sprendimas dėl neteisėtos statybos padarinių šalinimo būdo.

Siekdama išvengti situacijų, kai dėl sunaikintų saugomos teritorijos vertybių kreipiamasi su pasiūlymu keisti saugomos teritorijos ribą, Aplinkos ministerija inicijavo Pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. D1 - 491 „Dėl Pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimą **ir nustatė sąlygą, kad pasiūlymai dėl saugomų teritorijų ribų keitimo nenagrinėjami, jeigu jie teikiami sunaikinus saugomoje teritorijoje saugomas vertybes.**

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projekto medžiaga papildyta ir patikslinta pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų nebeturi. Projektas patikslintas pagal 2025 m. sausio 7 d.

Tarpinstitucinio pasitarimo metu išsakyta pastaba.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja